

...Nguyễn Đạt...
Trao đổi văn hóa với Pháp

Gần tám năm sau ngày 30 Tháng Tư năm 1975, Trung Tâm Văn Hóa Pháp (Centre Culturel Francais) chỉ còn là một kỷ niệm để người Sài Gòn tiếc nhớ. Nhớ ngày trước, đi trên đường Gia Long (bây giờ là đường Lý Tự Trọng) qua khỏi ngã tư Lê Thánh Tôn-Gia Long khoảng 100 mét về phía bệnh viện Grall, gặp cơ sở mang tên Pháp Văn Đồng Minh Hội, là nơi triển lãm tranh ảnh nghệ thuật của Trung Tâm Văn Hóa Pháp. Đi tiếp tới bệnh viện Grall (bây giờ là Bệnh Viện Nhi Đồng 2): Trung Tâm Văn Hóa Pháp ở đối diện, tọa lạc trên một diện tích khá rộng nơi góc 2 con đường Gia Long-Đồn Đất (bây giờ là đường Thái Văn Lung), quận 1.

Viện Trao Đổi Văn Hóa Với Pháp. (Hình: Nguyễn Đạt/Người Việt)

Bây giờ không còn Pháp Văn Đồng Minh Hội, ngôi nhà rộng lớn, có vườn phía trong này không còn là nơi triển lãm tranh ảnh nghệ thuật nữa. Có vài năm sau 30 Tháng Tư năm 1975, nơi này cũng thỉnh thoảng tổ chức triển lãm tranh ảnh nghệ thuật, sau đó và tới bây giờ, trở thành cơ sở của một công ty hóa chất. Còn cơ sở Trung Tâm Văn Hóa Pháp ở góc đường Gia Long-Đồn Đất vẫn tại vị nguyên chỗ, nhưng trong khoảng thời gian 8 năm đó, mang vẻ hiu quạnh, u sầu vì không hoạt động.

Trong năm 1982, sự sống của Trung Tâm Văn Hóa Pháp bắt đầu trở lại, trung tâm được đổi tên thành Viện Trao Đổi Văn Hóa Với Pháp (Institut D'Échanges Culturels Avec La France - viết tắt là IDECAF), nên hiện nay mọi người đều gọi Viện Trao Đổi Văn Hóa Với Pháp là IDECAF.

Cũng như Trung Tâm Văn Hóa Pháp trước 30 Tháng Tư năm 1975, hiện nay IDECAF vẫn giữ mọi hoạt động mang mục đích giới thiệu nền văn hóa Pháp với Việt Nam nói chung, Sài Gòn nói riêng, một nước Pháp với lịch sử gắn bó hàng thế kỷ với đất nước Việt Nam. Đặc biệt với Sài Gòn, thành phố lớn nhất của Việt Nam, và nói riêng, của miền đất trong lịch sử từng là vùng bảo hộ của Pháp.

IDECAF hôm nay

Kể từ năm 1982 tới nay, đã trên 20 năm, cơ sở của IDECAF hẳn đã phải nhiều lần tu sửa, nhưng may mắn vẫn giữ nguyên trạng về kiến trúc do người Pháp lập nên.

Mặt sau của thư viện IDECAF. (Hình: Nguyễn Đạt/Người Việt)

Thư viện, với dạng kiến trúc mở, cửa vào nhìn ra đường Lý Tự Trọng (Gia Long cũ). Bàn ghế cho người đọc sách báo đều mua từ Pháp, đặt xen lẫn các quầy, kệ, giá sách báo. Người đọc tự chọn sách báo, có cả đường truyền thông Internet (không dây) cho người đọc sử dụng miễn phí. Thư viện còn trang bị 6 ca-bin xem DVD, gồm trên 300 đĩa DVD phim Pháp (xem tại chỗ), đĩa CD nhạc Pháp (có thể mượn về nhà), và phòng chiếu phim màn ảnh rộng, phục vụ giáo viên, học viên tại trung tâm dạy tiếng Pháp của IDECAF. Thư viện còn dành nơi riêng phục vụ thiếu nhi vui chơi, đọc sách báo. Chúng tôi được biết, từ đầu năm 2006 tới nay, thư viện nhập thêm 10,000 đầu sách mới, nâng tổng số đầu sách hiện có của thư viện lên tới 30,000 đầu sách.

Trung tâm dạy tiếng Pháp của IDECAF hiển nhiên là nơi dạy tiếng Pháp đáng tin cậy nhất tại thành phố. Thật ra, hiện nay số người học tiếng Pháp không nhiều, được xem là hơi quá ít so với học tiếng Anh, thường là những ai có nhu cầu, điều kiện sắp du học tại Pháp. Một khóa học tiếng Pháp 3 tháng (mỗi tuần học 3 buổi), do người Việt dạy thì học phí gần 600 ngàn đồng (khoảng 40 đô la), do người Pháp dạy, học phí gần 900 ngàn đồng (60 đô la). Có phòng lab phục vụ học viên luyện giọng, nghe băng và xem phim.

Cũng như tiền thân là Trung Tâm Văn Hóa Pháp, IDECAF tổ chức chiếu phim hàng tuần vào Thứ Ba và Thứ Bảy, xem phim Pháp (có phụ đề tiếng Việt), với giá rất rẻ: 6 ngàn đồng/vé.

Đặc biệt, từ 10 năm nay, IDECAF tổ chức một sân khấu kịch nghệ, với những diễn viên kịch nghệ đang hoạt động tích cực cho nền kịch nghệ Sài Gòn, những đạo diễn kịch nghệ có uy tín, những vở diễn chọn lọc, mang tính nghệ thuật cao. Nên dù giá vé xem kịch ở IDECAF khá cao (70 ngàn đồng/vé), nhưng người xem rất đông, thường phải ghi danh trước mới mua được vé.

Sự cần thiết có mặt

Sự có mặt của IDECAF, theo chúng tôi nghĩ, có thể không là đòi hỏi cần thiết của lớp trẻ hôm nay, nhưng đối với chúng tôi, những người ở tuổi trung niên trở lên, thì ngược lại. Nước Pháp ngày càng đổi mới trước thực trạng một nền văn minh già cỗi. Do vậy, sự cố gắng để trẻ hóa, để tồn tại giữa trục xoay của nền văn minh hiện đại, nước Pháp cần duy trì đồng thời với phát triển ngôn ngữ và văn minh Pháp. Chúng tôi thường kể cho nhau nghe câu chuyện giả định này: Nếu một người Pháp lái xe lỡ gây tai nạn cho bạn, bạn sẽ được người Pháp ấy hối hả nhiệt tình, đưa ngay bạn tới bệnh viện cứu chữa, nhưng bệnh viện của họ nhiều khi bó tay, không chữa tốt được cho bạn. Còn nếu một người Mỹ lỡ gây tai nạn cho bạn, rất có thể người Mỹ này phóng xe đi luôn. Nhưng nếu bạn tìm đến bệnh viện của họ, bệnh viện của họ thừa khả năng chữa tốt cho bạn!

Chúng tôi nghĩ, có thể từ những ý nghĩ tương tự như vậy, chúng ta xem người Pháp có văn hóa cao, và xem người Mỹ là thực dụng. Nên trong cuộc sống giữa một Sài Gòn ngày càng mang vẻ thực dụng, chúng tôi nhớ thương những gì mang vẻ lịch sự đẹp đẽ, cái "galanterie Francaise" đầy văn hóa. Thế nên Sài Gòn dễ cảm đối với chúng tôi, với sự có mặt của Trung Tâm Văn Hóa Pháp - IDECAF hôm nay, trên con đường còn ít nhiều êm ả, có những cây me rụng lấm tấm lá vàng...

NGUYỄN ĐẠT/NV